Elävä Itämeri Säätiö (Baltic Sea Action Group BSAG)

LAUSUNTO 3.12.2018

EDUSKUNTA Ympäristövaliokunta, Ymparistovaliokunta@eduskunta.fi

Viite: Lausuntopyyntö U 73/2018 vp

ASIA: VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN UUDISTAMISTA KOSKEVISTA EHDOTUKSISTA

Baltic Sea Action Group, BSAG kiittää mahdollisuudesta lausua yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista vuosille 2021-2027 koskevista ehdotuksista ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Euroopan komission 1.6.2018 julkaisemassa ehdotuksessa yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskeviksi asetuksiksi korostui tulossuuntautuneisuus, yksinkertaistaminen sekä politiikan tehokkuus. Nähdäksemme tämä on suuntaus, johon yhteistä maatalouspolitiikkaa tullaan kehittämään pitkällä tähtäimellä, yli ohjelmakausien. Näin ollen vaatimukset tulee ottaa vakavasti ja hyödyntää kaikki mahdollisuudet niiden toteuttamiseksi, jotta systeeminen muutos voidaan aloittaa jo tulevalla kaudella.

Komission asettamat ehdollisuuden vaatimukset tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin, jotta perustaso maaperän hiilivarastojen kasvattamiselle ja ympäristön tilan parantamiselle voidaan taata. Tämä koskee Suomen osalta erityisesti turvemaiden viljelytoimenpiteitä (GAEC 2).

Tulevassa yhteisen maatalouspolitiikan rakenteessa tulisi painottaa sekä 1- että 2-pilarissa rahoitusta ilmasto- ja ympäristötoimiin mahdollisimman paljon ja komission tarjoamat mahdollisuudet vastata asetettuihin tavoitteisiin tulee hyödyntää täysimääräisesti.

Maatalousmaaperässä on suuri tunnettu potentiaali sitoa hiiltä ilmakehästä ja torjua ilmastonmuutosta. Ranskan Pariisin ilmastoneuvottelujen (2015) yhteydessä tekemä ja Suomen hyväksymä 4p1000-aloitteen mukaan maaperän hiilivarastojen kasvattaminen 0,4 %:lla globaalisti vuosittain kompensoisi antropogeeniset hiilipäästöt. BSAG:n koordinoimassa Carbon Action -hankkeessa kehitetään maaperän hiilensidonnan menetelmiä ja todentamista (https://carbonaction.org/etusivu/).

Komission ehdotuksen mukaisesti jäsenmaiden strategiasuunnitelmien tulisi vastata yhdeksään erityistavoitteeseen. **Hiilensidonta maaperään vastaa useimpiin tavoitteisiin, erityisesti ilmastonmuutoksen torjumiseen ja siihen sopeutumiseen.** Hiiltä sitovista viljelymenetelmistä on runsaasti tutkimustietoa ja käytännön kokemusta. Niiden laajamittaiseen käyttöönottoon ei siten ole esteitä, mutta se vaatii kannustimia ja tukea viljelijöille. Hiiltä sitovat viljelymenetelmät voivat pitkällä aikavälillä parantaa maanviljelyn tuottavuutta ja resilienssiä sekä näin parantaa maatilojen taloudellista kannattavuutta.

Maaperän hiilensidonnasta tulisi korvata viljelijälle tulosperusteisesti. Tulosperusteinen maksujärjestelmä tarvitsee luotettavat todentamismenetelmät, joita Carbon Action hankkeessa kehitetään. Samojen työkalujen avulla mahdollistettaisiin myös tulot hiilimarkkinoilta esimerkiksi juuri nyt voimakkaasti kehittyvistä kompensaatiomekanismeista. **Seuraavassa YMP-ohjelmassa tulosperusteista hiilensidontaa tulee testata osana ympäristöjärjestelmää (eco-scheme) tai pilottihankkeina ja ottaa myöhemmin kokonaisvaltaisesti käyttöön koko EU:n alueella.** Tulosperusteinen korvaus hiilensidonnasta mahdollistaisi viljelijälle ja tilalle parhaiten soveltuvien menetelmien käytön, mikä tekisi siitä tehokkaan. Elementin valvonta olisi yksinkertaista, perustuen hiilensidonnan todentamisjärjestelmään.

Kustannuksia aiheuttavien ilmasto-, ympäristö- ja muiden sitoumusten toteuttamiseksi tulee jatkaa korvausjärjestelmää 2- pilarissa, lähinnä ympäristökorvausohjelman ja investointitukien puitteissa. Myös näissä tulee olla vahva tuloksellinen suuntautuneisuus. Toimenpiteissä tulee painottaa entistä enemmän **kokonaisvaltaisia toimenpidekokonaisuuksia** joiden puitteissa tilat yksin tai yhteistyössä ja yhdessä neuvonnan kanssa valitsisivat ja toteuttaisivat pitkävaikutteisia toimia esim. maan kasvukuntoon ja vesi- ja ravinnetalouteen liittyen. Tukijärjestelmän tulisi myös paremmin tukea viljelijää systeemisen muutoksen läpiviemisessä, mihin yhden sopimus- tai ohjelmakauden (5 v) ajan toteutetut toimet eivät riitä.

Lisäksi **maatalousmaan määrittelyssä tulee mahdollistaa peltometsäviljely** kuten puu- ja pensaskujanteet, joilla on suuri hiiltä sitova ja monimuotoisuutta edistävä vaikutus.

Kunnianhimoinen suhtautuminen ehdotetun kaltaisen ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän luomiseen seuraavalle ohjelmakaudella valmistaisi Suomea ja koko EU:a vastaamaan ilmastonmuutoksen torjuntaan, joka mitä todennäköisimmin tulee olemaan ruuantuotannon ohella maatalouden ja sen tukemisen perusta pitkällä aikavälillä. Maan kasvukunnon ja ympäristön hoito lisäävät sopeutumista ilmastonmuutokseen sekä parantavat tuotannon joustavuutta ja resilienssiä voimakkaita ympäristön ja yhteiskunnan muutoksia vastaan, mikä vähentää muiden taloudellisten riskienhallintavälineiden tarvetta ja kustannuksia. Lisäksi järjestelmä vastaisi Suomen 4p1000-sitoumukseen.

Lisätietoja:

Laura Höijer, BSAG, sisältöjohtaja, laura.hoijer@bsag.fi ja

Eija Hagelberg, BSAG, projektijohtaja, eija.hagelberg@bsag.fi

Johan Schmidt
Managing Director
Foundation for a Living Baltic Sea/
Baltic Sea Action Group
johan.schmidt@bsag.fi
Mob.: +358 40 5024004